

10 อันดับเว็บไซต์ ทางด้านการแพทย์ และการสาธารณสุขของต่างประเทศ

สุนันดา วงศ์ชาติ*

The Consumer and Patient Health Information Section (CAPHIS) ซึ่งเป็นคณะทำงานหนึ่งในสมาคมห้องสมุดแพทย์ (The Medical Library Association) สหรัฐอเมริกา ได้ทำการสำรวจและประเมินเว็บไซต์ทางการแพทย์และการสาธารณสุขของต่างประเทศที่ให้บริการบนอินเทอร์เน็ตไว้ 10 อันดับ เพื่อจัดอันดับคุณภาพและประโยชน์ของข้อมูลที่มีผู้นิยมใช้ โดยนำเสนอบนเว็บไซต์ของสมาคมห้องสมุดแพทย์สหรัฐอเมริกา เมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2545 และจัดเรียงตามลำดับตัวอักษรดังนี้

- Cancer.gov
(<http://www.cancer.org>)
- Centers for Disease Control and Prevention (CDC)
(<http://www.cdc.gov>)
- Familydoctor.org
(<http://www.familydoctor.org>)
- Healthfinder
(<http://www.healthfinder.gov>)
- HIV InSite
(<http://hivinsite.ucsf.edu>)
- Kidshealth
(<http://kidshealth.com>)
- Mayo Clinic
(<http://www.mayoclinic.com>)

- MEDEM: an information partnership of medical societies
(http://medem.com/MedLB/medlib_entry.cfm)
- MEDLINEplus
(<http://www.nlm.nih.gov/medlineplus>)
- NOAH: New York Online Access to Health
(<http://www.noah-health.org>)

คณะทำงาน CAPHIS กลุ่มนี้ ประกอบด้วยผู้แทนจากผู้ให้บริการด้านการแพทย์และการสาธารณสุข บรรณารักษ์ห้องสมุดแพทย์ ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลด้านการแพทย์และการสาธารณสุข ผู้พัฒนาเว็บไซต์ รวมทั้งองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการสาธารณสุขและข้อมูลดังกล่าว โดยร่วมกันพิจารณาหาเกณฑ์ในการประเมินเพื่อใช้พิจารณาการจัดอันดับคุณภาพและประโยชน์ของข้อมูล ตั้งแต่ปี 1996 ซึ่งเกณฑ์มาตรฐานที่ได้ประกอบด้วย 7 ข้อ ดังต่อไปนี้

1. ความน่าเชื่อถือ (Credibility)

- Source : แหล่งข้อมูล เป็นเกณฑ์ตัวแรกของความน่าเชื่อถือและคุณภาพของข้อมูลบนเว็บไซต์ การนำเสนอข้อมูลบนเว็บไซต์ต้องระบุชื่อ สัญลักษณ์ของหน่วยงาน รวมทั้งชื่อ ตำแหน่งทางวิชาการ ที่อยู่หรือหน่วยงานต้นสังกัดของผู้เขียน อย่างชัดเจน

* บรรณารักษ์ศูนย์บรรณสารสนเทศ วิทยาลัยการสาธารณสุข จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- Currency : ความเป็นปัจจุบัน ข้อมูลที่น่าเสนอบนเว็บไซต์ต้องมีความเป็นปัจจุบัน ข้อมูลต้นฉบับ (Original document) ต้องมีการระบุวัน เดือน ปีที่เอกสารนั้นๆ ถูกเขียน รวมทั้งระบุวัน เดือน ปี ที่ทำการนำเสนอ บนเว็บไซต์นั้นๆ เนื่องจากจะเป็นข้อพิจารณา ให้ผู้ใช้เลือกใช้เฉพาะข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน ทันสมัย

- Relevance : ความเกี่ยวเนื่องของ ข้อมูลที่น่าเสนอต้องมีเนื้อหาสัมพันธ์กับ เว็บไซต์นั้นๆ และเข้าใจได้ง่าย

- Peer review process : ผ่าน กระบวนการทางวิชาการ โดยเฉพาะเว็บไซต์ ทางด้านการศึกษาและวิชาการ ข้อมูลจะต้อง ได้รับการตรวจสอบ ผ่านการอ่าน และตัดสิน จากบรรณาธิการ (Editorial review) และ ผู้วิพากษ์หรือผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชานั้นๆ (Peer review) ก่อนนำเสนอ

2. เนื้อหา (Content)

- Accuracy : ความเที่ยงตรงของ เนื้อหาซึ่งจะพิจารณาจากหลักฐานที่นำมา อ้างอิงหรือสนับสนุน

- Disclaimer : การอธิบายถึงความ รับผิดชอบ ข้อจำกัด วัตถุประสงค์ ขอบเขต ความทันสมัยของข้อมูลด้วย ว่าอยู่ในระดับใด ทั้งนี้เพื่อเป็นการยืนยันความเที่ยงตรงของ ข้อมูล และหลีกเลี่ยงปัญหาเรื่องการละเมิด ลิขสิทธิ์

- Completeness : ความสมบูรณ์ ของเนื้อหา มีการประมวลเนื้อหาที่ตรงประเด็น นำเสนอข้อมูลทั้งข้อเท็จจริงในด้านบวกและลบ

- Disclosure : การเปิดเผยได้ เนื้อหา ของข้อมูลที่น่าเสนอสามารถที่จะเชื่อมโยง ไปยังแหล่งอื่นๆ ซึ่งเป็นข้อมูลที่เปิดเผยได้

3. การเชื่อมโยง (Links) ไปยังแหล่งข้อมูล อื่นๆ ที่อยู่บนอินเทอร์เน็ต

- Selection : การเลือกจุดเชื่อมโยง โดยบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาและ มีความน่าเชื่อถือ ต้องพิจารณาร่วมกันว่าจะ โยงไปเว็บไซต์ที่สำคัญๆ ไบบ้าง

- Architecture : การออกแบบ โครงสร้างต่างๆ รวมทั้งจุดชี้ (Pointer) ต้อง ใช้งานง่าย สามารถที่จะเชื่อมโยงไปหน้าที่ต้องการ (Forwards) และถอยกลับ (Backwards) ยัง หน้าอื่นๆ ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ สัญลักษณ์ที่ใช้ต้องสื่อความหมายชัดเจนมี ความถาวร (Consistent)

- Content : เนื้อหาหรือข้อมูลของ เว็บไซต์ที่เชื่อมโยงไปนั้น ต้องมีความเป็น ปัจจุบัน ถูกต้อง เชื่อถือได้ และเกี่ยวข้องกับ สัมพันธ์กับเว็บไซต์หลัก (Originating site)

4. การออกแบบ (Design) เว็บไซต์ ซึ่ง รวมทั้งด้านกราฟฟิกและด้านเนื้อหา โดยจะ พิจารณาถึง

- Access : ความง่ายในการเข้าถึง แม้ว่าจะใช้เบราว์เซอร์ (Browser) ใดก็ตาม

- Logical Organization (Navigability) : โครงสร้างโดยรวมของการออกแบบ เว็บไซต์นั้นๆ เช่น การระบุวัตถุประสงค์ กลุ่ม เป้าหมาย ความง่ายในการใช้ ต้องไม่มีความ ซับซ้อน ระดับของภาษา รวมทั้งการใช้สี ภาพประกอบ และเสียง

- Internal Search Capability : ความสามารถของเครื่องมือสืบค้นภายใน เช่น Search engine ต้องสามารถโยงไปหน้า เว็บเพจภายในและนอกเว็บไซต์อื่นได้ โดยต้องมีทางเลือกการสืบค้นจากคำสำคัญ หรือ สามารถที่จะสืบค้นเนื้อหาที่เฉพาะเจาะจงได้

5. การมีปฏิสัมพันธ์ (Interactivity) หรือโต้ตอบระหว่างผู้ใช้กับเว็บไซด์นั้นๆ กล่าวคือ ผู้พัฒนาเว็บไซด์ต้องมีการสร้างเครื่องมือภายในเว็บไซด์ ให้ผู้ใช้สามารถส่งข้อเสนอแนะความคิดเห็น คำถาม มาได้ พร้อมทั้งมีการตอบกลับคำถามและข้อเสนอแนะต่างๆ ไปยังผู้ใช้

6. มีจุดยืนที่ชัดเจน (Caveats) ว่าเป็นเว็บไซด์ประเภทใด เช่น เป็นเว็บไซด์เพื่อการคำแนะนำเสนอผลผลิตทางการตลาดและการบริการ หรือเป็นเว็บไซด์สถานศึกษา หน่วยงาน องค์กร ที่ต้องการเสนอผลงานและเนื้อหา ข้อมูลระดับปริญญามีของผู้ผลิตนั้นๆ

1. Top Ten most useful websites. Available URL: <http://mlanet.org/resources/medspeak/topten.html>. Visited: February 4, 2003.
2. Criteria for assessing the quality of health information on the Internet- policy paper. Available URL: <http://hitiweb.mitretek.org/docs/policy.html>. Visited: February 4, 2003.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย